

**UCHWAŁA NR LXXIX/1338/2024
RADY GMINY TARNOWO PODGÓRNE**

z dnia 27 lutego 2024 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami gminy
Tarnowo Podgórne w latach 2021-2023**

Na podstawie art. 18 ust. 1, ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.) w związku z art. 87 ust. 5 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 840 z późn. zm.), na wniosek Wójta Gminy Tarnowo Podgórne, uchwala się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami gminy Tarnowo Podgórne w latach 2021-2023 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Tarnowo Podgórne.

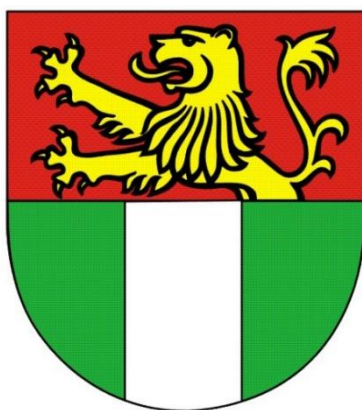
§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady
Gminy Tarnowo Podgórne

mgr Krystyna Semba

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI w latach 2021-2023

Gminnego Programu Opieki Nad Zabytkami na lata 2021-2024 dla gminy Tarnowo Podgórne

1 Wstęp

Zgodnie z Ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami Gmina Tarnowo Podgórne posiada opracowany na lata 2021-2024 Gminny Program Opieki nad Zabytkami, który został przyjęty Uchwałą Rady Gminy Tarnowo Podgórne Nr XXXVIII/655/2021 z dnia 27 kwietnia 2021 roku. Opracowanie Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami gminy Tarnowo Podgórne miało na celu poprawę stanu zachowania lokalnego dziedzictwa kulturowego w oparciu o istniejące instrumenty prawne i działania ochronne. Poniższe cele wynikają z art. 87 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami:

- włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju i gminy,
- uwzględnienie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego i dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej,
- zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania,
- wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego,
- podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami,
- określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminując sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem zabytków,
- podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami,
- wykorzystanie założeń oraz treści Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami gminy Tarnowo Podgórne w celu wykonania Gminnego programu rewitalizacji.

W Programie określone zostały kierunki działań dla realizacji Gminnego Programu Opieki Nad Zabytkami, które miała do zrealizowania Gmina Tarnowo Podgórne:

1. PROWADZENIE GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTEKÓW NIERUCHOMYCH

- systematyczna weryfikacja gminnej ewidencji zabytków – przeprowadzanie przeglądów w terenie oraz uzupełnianie kart obiektów o uzyskane dane i dokumentację fotograficzną, wprowadzanie zmian dot. rozbiórek, modernizacji, remontów,
- sporządzenie w systemie GIS i opublikowanie mapy dziedzictwa kulturowego gminy z naniesioną lokalizacją obiektów zabytkowych i obszarów chronionych,
- wpis zabytków nieruchomych do gminnej ewidencji sam w sobie nie stanowi formy ich ochrony, jednak stanowi podstawę do objęcia tych zabytków ochroną w formie zapisu w studium uwarunkowań i ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego,
- włączenie nowych obiektów do gminnej ewidencji zabytków winno być prowadzone w porozumieniu z Wielkopolskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

2. PROWADZENIE GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTEKÓW ARCHEOLOGICZNYCH

- sporządzenie elektronicznej, systematycznie aktualizowanej, bazy informacji o stanowiskach archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków i stanowiskach archeologicznych wytypowanych do wpisania do rejestru zabytków,
- uzupełnianie i weryfikowanie ewidencji zabytków archeologicznych poprzez: włączanie informacji o wszystkich sukcesywnie odkrywanych reliktach przeszłości niezależnie od charakteru badań, po wcześniejszym uzgodnieniu z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków w Poznaniu.

3. UDOSTĘPNIANIE I PROMOCJA ZABYTEKÓW

- popularyzacja poszczególnych zabytków oraz krajobrazu kulturowego poprzez ich wyeksponowanie - rozwój turystyki kulturowej obejmującej szlaki i ścieżki przyrodniczo-kulturowe,
- włączenie się do już istniejących oraz tworzenie tematycznych sieci rowerowych, pieszych, konnych, samochodowych szlaków turystycznych, co ma na celu zwiększenie atrakcyjności turystycznej regionu poprzez renowacje i udostępnianie zabytków,
- współpraca z właścicielami zabytków dla zapewnienia im należytej opieki, wskazywanie potencjalnych źródeł finansowania,
- ustalenie z właścicielami obiektów zabytkowych zasad udostępniania obiektów w celach turystycznych i edukacyjnych,
- sporządzenie w systemie GIS oraz opublikowanie mapy dziedzictwa kulturowego z zaznaczonymi obiektami zabytkowymi na terenie gminy (do 2024r.).

4. POPULARYZACJA I EDUKACJA

- popularyzacja tematyki poprzez publikację materiałów dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami w prasie lokalnej i na stronie internetowej gminy, włączanie poprzez media środowiska lokalnego do różnorodnych inicjatyw w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego, informowanie mediów o sprawach związanych z ochroną zabytków oraz o inicjatywach podejmowanych w tym zakresie, współpraca z lokalną prasą i ukazywanie obiektów po przeprowadzeniu prac konserwatorskich,
- wspieranie działań sprzyjających szerszemu zaangażowaniu się sektora prywatnego w ochronę dziedzictwa kulturowego,
- wspieranie działalności organizacji społecznych, pozarządowych i środowisk zajmujących się ochroną i opieką nad zabytkami,
- planowane są działania edukacyjne w zakresie wiedzy o lokalnych zabytkach, w szkołach prowadzonych przez Gminę tj.: zajęcia plastyczne, fotograficzne, plenerowe lekcje historii, itp.

5. AKTYWIZACJA SPOŁECZNOŚCI LOKALNYCH NA RZECZ OPIEKI NAD ZABYTKAMI

- w celu poprawy stanu zasobów dziedzictwa kulturowego regionu należy podjąć działania w zakresie stałego podnoszenia świadomości społecznej poprzez zwiększanie atrakcyjności zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych,
- zachowanie i wyeksponowanie unikalnych wartości historycznych i artystycznych zabytków o dużym znaczeniu dla społeczności lokalnej.

6. ZAHAMOWANIE PROCESÓW DEGRADACJI ZABYTKÓW I DOPROWADZENIE DO POPRAWY STANU ICH ZACHOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA

- współdziałanie z Powiatowym Konserwatorem Zabytków w Poznaniu oraz Wielkopolskich Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w zakresie informowania właścicieli obiektów zabytkowych o możliwościach pozyskania pomocowych środków finansowych na ich remonty,
- zachęcanie właścicieli obiektów zabytkowych do pozyskiwania z budżetu Gminy Tarnowo Podgórne dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie oraz roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków na podstawie uchwały Rady Gminy Tarnowo Podgórne nr XXXV/582/2021 w sprawie: określenia zasad udzielania dotacji na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich oraz robót budowlanych przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków, położonych na terenie Gminy Tarnowo Podgórne
- nawiązanie współpracy z właścicielami obiektów znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków, przy czynnym udziale Powiatowego Konserwatora Zabytków oraz Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, poprzez:
 - rozpowszechnianie wśród właścicieli tych obiektów informacji na temat zasad konserwatorskich i profilaktyki konserwatorskiej,

- zbieranie od właścicieli tych obiektów informacji na temat przeprowadzonych remontów i odnotowywanie tych faktów w kartach gminnej ewidencji zabytków,
- aktywne zachęcanie sektora prywatnego do zagospodarowania obiektów zabytkowych.

Sprawozdanie z realizacji poszczególnych zadań przedstawia poniższa tabela:

Kierunki działań dla realizacji Gminnego Programu Opieki Nad Zabytkami		
Kierunek	Zadania	Realizacja
1. PROWADZENIE GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTEKÓW NIERUCHOMYCH	systematyczna weryfikacja gminnej ewidencji zabytków – przeprowadzanie przeglądów w terenie oraz uzupełnianie kart obiektów o uzyskane dane i dokumentację fotograficzną, wprowadzanie zmian dot. rozbiórki, modernizacji, remontów	Prowadzona i aktualizowana. W latach 2021-2023 wykreślono: – budynek mieszkalny wielorodzinny zlokalizowany na działce nr 62/5, przy ul. Pałacowej 6 w miejscowości Rumianek, – budynek mieszkalny zlokalizowany na działce nr 90/1 przy ul. Szamotulskiej 9 w miejscowości Góra – budynek komunalny zlokalizowany na działce nr 174, przy ul. Szkolnej 13 (dawniej ul. Parkowa 4) w miejscowości Rumianek – budynek mieszkalny wielorodzinny zlokalizowany na działce nr 268/2 przy ul. Poznańskiej 3 w miejscowości Lusowo – budynek mieszkalny zlokalizowany na działce nr 340/13 przy ul. Ogrodowej 5 w miejscowości Lusowo. Gmina w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków odmówiła wykreślenia 2 obiektów. Rozpoczęto prace nad włączeniem do rejestru i ewidencji cmentarza ewangelickiego w Wysogotowie oraz budynku oświatowego „Dom Księgarza”
	sporządzenie w systemie GIS i opublikowanie mapy dziedzictwa kulturowego gminy z naniesioną lokalizacją obiektów zabytkowych i obszarów chronionych	Zadanie zostało wykonane
2. PROWADZENIE GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTEKÓW ARCHEOLOGICZNYCH	sporządzenie elektronicznej, systematycznie aktualizowanej, bazy informacji o stanowiskach archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków i stanowiskach archeologicznych wytypowanych do wpisania do rejestru zabytków	Baza została stworzona i jest systematycznie aktualizowana
	uzupełnianie i weryfikowanie ewidencji zabytków archeologicznych poprzez: włączanie informacji o wszystkich sukcesywnie odkrywanych reliktach przeszłości niezależnie od charakteru badań, po wcześniejszym uzgodnieniu z	Prowadzone według potrzeb

	Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków w Poznaniu	
3. UDOSTĘPNIANIE I PROMOCJA ZABYTEKÓW	popularyzacja poszczególnych zabytków oraz krajobrazu kulturowego poprzez ich wyeksponowanie - rozwój turystyki kulturowej obejmującej szlaki i ścieżki przyrodniczo-kulturowe	Gmina posiada sieć oznaczonych dróg rowerowych wraz z mapą rowerową, która uwzględnia na swych trasach ważniejsze obiekty zabytkowe na terenie gminy.
	włączenie się do już istniejących oraz tworzenie tematycznych sieci rowerowych, pieszych, konnych, samochodowych szlaków turystycznych, co ma na celu zwiększenie atrakcyjności turystycznej regionu poprzez renowacje i udostępnianie zabytków	
	współpraca z właścicielami zabytków dla zapewnienia im należytej opieki, wskazywanie potencjalnych źródeł finansowania	Gminy wspiera finansowo prace budowlane przy obiektach zabytkowych zgodnie z stosowną uchwałą.
	ustalenie z właścicielami obiektów zabytkowych zasad udostępniania obiektów w celach turystycznych i edukacyjnych	Udostępniane są zabytki będące własnością Gminy. Brak współpracy z właścicielami prywatnych obiektów zabytkowych
	sporządzenie w systemie GIS oraz opublikowanie mapy dziedzictwa kulturowego z zaznaczonymi obiektami zabytkowymi na terenie gminy (do 2024r.)	Zadanie zostało wykonane
4. POPULARYZACJA I EDUKACJA	popularyzacja tematyki poprzez publikację materiałów dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami w prasie lokalnej i na stronie internetowej gminy, włączanie poprzez media środowiska lokalnego do różnorodnych inicjatyw w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego, informowanie mediów o sprawach związanych z ochroną zabytków oraz o inicjatywach podejmowanych w tym zakresie, współpraca z lokalną prasą i ukazywanie obiektów po przeprowadzeniu prac konserwatorskich	
	wspieranie działań sprzyjających szerszemu zaangażowaniu się sektora prywatnego w ochronę dziedzictwa kulturowego	Prowadzone według potrzeb
	wspieranie działalności organizacji społecznych, pozarządowych i środowisk zajmujących się ochroną i opieką nad zabytkami	Prowadzone według potrzeb
	planowane są działania edukacyjne w zakresie wiedzy o lokalnych zabytkach, w szkołach prowadzonych przez Gminę tj.: zajęcia plastyczne, fotograficzne, plenerowe lekcje historii, itp	Zadania prowadzone są przez liczne działające na terenie gminy koła i zespoły o działalności artystyczno-kulturalne.
5. AKTYWIZACJA SPOŁECZNOŚCI LOKALNYCH NA RZECZ OPIEKI NAD	w celu poprawy stanu zasobów dziedzictwa kulturowego regionu należy podjąć działania w zakresie stałego podnoszenia świadomości	Gmina prowadzi stałe działania promujące, popularyzujące oraz zachęcające do odwiedzania obiektów

	atrakcyjności zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych.	
	zachowanie i wyeksponowanie unikalnych wartości historycznych i artystycznych zabytków o dużym znaczeniu dla społeczności lokalnej	Pałac w Jankowicach: Gmina aktywnie promuje i udostępnia obiekt pałacu oraz parku poprzez liczne wydarzenia kulturalne i artystyczne. Pałac posiada własną stronę internetową www.palacjankowice.pl , kanał YouTube. Promowany jest również na stronach gminy oraz gazecie lokalnej. Pałac i zespół parkowy w Sierosławiu: po modernizacji pałac udostępniono społeczności organizując w nim m.in.: świetlicę wiejską, salki dla kółek zainteresowań i pomieszczenia dla organizacji pozarządowych.
6. ZAHAMOWANIE PROCESÓW DEGRADACJI ZABYTEKÓW I DOPROWADZENIE DO POPRAWY STANU ICH ZACHOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA	współdziałanie z Powiatowym Konserwatorem Zabytków w Poznaniu oraz Wielkopolskim Konserwatorem Zabytków w zakresie informowania właścicieli obiektów zabytkowych o możliwościach pozyskania pomocowych środków finansowych na ich remonty	Prowadzone według potrzeb – działanie na wniosek/zgłoszenie
	zachęcanie właścicieli obiektów zabytkowych do pozyskiwania z budżetu Gminy Tarnowo Podgórne dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie oraz roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków na podstawie uchwały Rady Gminy Tarnowo Podgórne w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich oraz robót budowlanych przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków, położonych na terenie Gminy Tarnowo Podgórne	Prowadzone według potrzeb. W roku 2021-2023 z budżetu gminy przekazano łącznie 280 000 zł w ramach dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie oraz roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków lub znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków na podstawie uchwały Rady Gminy Tarnowo Podgórne w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich oraz robót budowlanych przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków lub znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków, położonych na terenie Gminy Tarnowo Podgórne
	nawiązanie współpracy z właścicielami obiektów znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków, przy czynnym udziale Powiatowego Konserwatora Zabytków oraz Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, poprzez: <ul style="list-style-type: none"> rozpowszechnianie wśród właścicieli tych obiektów informacji na temat zasad 	Prowadzone według potrzeb – działanie na wniosek/zgłoszenie

	<p>konserwatorskich i profilaktyki konserwatorskiej,</p> <ul style="list-style-type: none"> • zbieranie od właścicieli tych obiektów informacji na temat przeprowadzonych remontów i odnotowywanie tych faktów w kartach gminnej ewidencji zabytków 	
	<p>aktywne zachęcanie sektora prywatnego do zagospodarowania obiektów zabytkowych</p>	<p>Prowadzone według potrzeb – działanie na wniosek/zgłoszenie</p>

UZASADNIENIE

w sprawie: przyjęcia sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami gminy Tarnowo Podgórne w latach 2021-2023

Zgodnie z art. 87. ust 5. ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 roku (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 840 z późn. zm.), z realizacji programów zarząd województwa, powiatu i wójt (burmistrz, prezydent miasta) sporządza, co 2 lata, sprawozdanie, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy.